

Warszawa, dnia 30-04-2021 r.

**Ministerstwo
Klimatu i Środowiska
Podsekretarz Stanu**

Adam Guibourgé-Czetwertyński

DFE-WKF.050.6.2021.AM
1548750.5087820.4153151

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP**

Szanowna Pani Marszałek,

W odpowiedzi na interpelację poselską grupy posłów skierowaną do Ministra Klimatu i Środowiska, w sprawie rodzinnych ogródków działkowych (nr K9INT22011) proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że z uwagi na zakres pytań odpowiedź powstała we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury oraz Ministerstwem Rozwoju, Pracy i Technologii.

Czy Rząd planuje przyłączyć ROD do programu „Moja woda”?

Celem programu „*Moja Woda*” realizowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej jest łagodzenie skutków suszy oraz ograniczenie skutków występowania opadów nawaalnych. Celem pośrednim jest również odciążenie systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, oszczędzanie zasobów wody, dbałość o dostępność wody na cele gospodarcze, w tym podlewanie w okresach upalnych. Warto także podkreślić, że pomimo lokalnego charakteru realizowanych inwestycji, obszar ich skumulowanego oddziaływania dotyczy całego regionu.

Na obecny kształt programu „*Moja Woda*”, w tym katalog beneficjentów, wpływ miał pilotażowy charakter tej inicjatywy. Jednocześnie Ministerstwo Klimatu i Środowiska, jak i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dokonują bieżącej analizy potrzeb społecznych w zakresie retencjonowania wody, mając na względzie fakt, iż każda tego typu inwestycja, zarówno w obszarze posesji z domem jednorodzinny, jak i gruntów z zabudową wielorodzinną czy rekreacyjną może korzystnie oddziaływać na środowisko.

Zarówno w pierwszej, jak i w drugiej, trwającej obecnie, edycji programu priorytetowego „Moja Woda” nie przewidziano możliwości dofinansowania inwestycji na terenie rodzinnych ogródków działkowych (dalej ROD). W obu edycjach przewidziano dofinansowanie instalacji na terenach, na których znajdują się budynki mieszkalne jednorodzinne. Takie ukierunkowanie pierwszej edycji (pilotażowej) zapewniało największą pewność ciągłego w skali roku zbierania i wykorzystania wód opadowych oraz roztopowych ze stosunkowo dużych powierzchni.

Należy dodatkowo podkreślić, że budżet Programu jest limitowany i jak pokazały doświadczenia z pierwszej edycji - alokacja środków została wyczerpana w ciągu 2 miesięcy. Przypuszcza się, że w przypadku nowego naboru sytuacja może się powtórzyć i środki również zostaną szybko wykorzystane, pomimo tego, że grupa beneficjentów nie została rozszerzona. Co więcej, tereny rodzinnych ogródków działkowych są terenami zielonymi o niskim wskaźniku powierzchni nieprzepuszczalnych. Biorąc pod uwagę jeden z głównych celów programu, czyli umożliwienie infiltracji wód opadowych w miejscu ich powstania, nie można uznać, że są to tereny, które powinny być traktowane priorytetowo z punktu widzenia efektu ekologicznego inicjatywy, dodatkowo powierzchnie, z których mogłyby być zbierane wody opadowe są ograniczone.

Jednocześnie występuje bardziej złożona kwestia własności nieruchomości w przypadku rodzinnych ogródków działkowych i związane z tym zagrożenia utrzymania trwałości inwestycji. Czynniki te były również brane pod uwagę na etapie obecnego zdefiniowania katalogu beneficjentów.

Czy w ustawie Rząd zagwarantuje działkowcom zabezpieczenie ich praw w sytuacjach związanych z likwidacją terenów ogródków działkowych?

W przepisach obowiązującej ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2176, z późn. zm.) zapewniono szereg instrumentów chroniących działkowców w przypadku likwidacji rodzinnego ogrodu działkowego (ROD).

Przez likwidację ogrodu, zgodnie z art. 2 pkt 11 ww. ustawy, rozumie się zbycie lub wygaśnięcie praw przysługujących stowarzyszeniu ogrodowemu do nieruchomości zajmowanej przez ROD lub jego część oraz wydanie tej nieruchomości przez stowarzyszenie ogrodowe. Szczegółowe rozwiązania zawarte zostały w rozdziale 3 ww. ustawy, dotyczącym likwidacji ROD oraz w ustawach szczególnych.

Likwidacja ROD jest możliwa przede wszystkim w przypadku realizacji celu publicznego. Likwidacja następuje na podstawie decyzji administracyjnej, przy czym w takim przypadku dochodzi do odtworzenia ROD oraz wypłaty odszkodowań na rzecz stowarzyszenia ogrodowego i działkowców. Likwidacja ROD może nastąpić również w przypadku sprzeczności funkcjonowania ROD z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Wówczas podstawą likwidacji będzie stosowna umowa zawarta między właścicielem nieruchomości zajętej przez ROD a stowarzyszeniem ogrodowym, zawierająca m.in. rozstrzygnięcia w kwestii odtworzenia ROD oraz wypłaty odszkodowań.

Likwidacja ROD w związku z realizacją roszczeń osób trzecich do gruntu zajętego przez ROD również skutkuje wypłatą odszkodowań. Ponadto likwidacja ROD może nastąpić w przypadku zwrotu wywłaszczonej nieruchomości. Podstawą likwidacji jest wówczas decyzja o zwrocie,

która zawiera postanowienia w przedmiocie odtworzenia ROD oraz ustalenia wysokości odszkodowań.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z ustawą o rodzinnych ogrodach działkowych likwidacja ROD może nastąpić tylko w określonym okresie roku od dnia 1 listopada do dnia 31 marca. W szczególnie uzasadnionych przypadkach likwidacja ROD może mieć miejsce również poza ww. okresem, jednakże w takim przypadku działkowcom przysługuje od podmiotu likwidującego dodatkowe odszkodowanie w wysokości wartości przewidywanych plonów.

Równocześnie należy mieć na uwadze szczególne rozwiązania zawarte w przepisach tzw. specustaw, na podstawie których wydawane są decyzje o zezwoleniu (pozwoleniu) na realizację inwestycji lub decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Ww. decyzje zawierają w szczególności postanowienia dotyczące wysokości odszkodowań oraz wskazania gruntów przeznaczonych na odtworzenie ROD. Do aktów prawnych zawierających szczególne rozwiązania w zakresie likwidacji ROD można zaliczyć w szczególności:

- ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1043, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1363, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 484),
- ustawę z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2018 r. poz. 1537, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 7 kwietnia 2017 r. o inwestycjach w zakresie budowy lub przebudowy toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 metra (Dz. U. poz. 990).

Jak wynika z powyższego w obowiązujących przepisach zapewniono szereg mechanizmów chroniących prawa działkowców w przypadku likwidacji ROD. Natomiast w odniesieniu do pytania, czy Rząd w projektowanej ustawie o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy zagwarantuje działkowcom zabezpieczenie ich praw w sytuacjach związanych z likwidacją ogrodów działkowych, wymaga zaznaczenia, że do projektodawcy będzie należało rozstrzygnięcie, czy i w jakim zakresie skorzysta z aktualnie obowiązujących rozwiązań rekompensująco-odszkodowawczych w razie likwidacji ROD przy formułowaniu zapisów ustawy o przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Ministerstwo Infrastruktury wychodząc naprzeciw oczekiwaniom użytkowników rodzinnych ogrodów działkowych w projekcie ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy uwzględniło szereg postulatów zgłoszonych przez Polski Związek Działkowców w zakresie zagwarantowania działkowcom zabezpieczenia ich praw w przypadku konieczności realizacji inwestycji przeciw suszowym na terenach ROD.

W związku z powyższym, w projekcie ustawy wprowadzono specjalne rozwiązania, wzorowane na uregulowaniach funkcjonujących w innych specustawach, m.in. w ustawie

z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych.

Projekt ustawy wprowadza przepisy szczegółowo regulujące sprawy uzyskiwania odszkodowań związane z wywłaszczeniami ROD. Prawna ochrona interesu właściciela nieruchomości, która objęta jest decyzją o inwestycji w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy zostanie rozszerzona w przypadku likwidacji rodzinnych ogrodów działkowych. Wprowadzone rozwiązanie polega na nałożeniu na podmiot, w którego interesie nastąpi likwidacja rodzinnego ogrodu działkowego lub jego części, wypłacenie odszkodowania za stanowiące własność działkowców nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działkach oraz na rzecz stowarzyszenia ogrodowego poprzez wypłacenie odszkodowania za stanowiące jego własność urządzenia, budynki i budowle zlokalizowane na terenie rodzinnego ogrodu działkowego, przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działki i służące do zapewnienia funkcjonowania ogrodu. Ponadto podmiot likwidujący ma zapewnić nieruchomości zamienne na odtworzenie rodzinnego ogrodu działkowego.

Czy w ustawie Rząd podejmie kwestię wysokości stawki dot. poboru wody i potraktuje działkowców w opłatach tak, jak rolników?

Projekt ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje swoim zakresem przedmiotowym szczególny proces inwestycyjny dla przedsięwzięć mających ograniczać skutki suszy oraz szczegółowe rozwiązania przeciwdziałające suszy, w tym na realizowane obszarach miejskich i wiejskich. Projekt ustawy nie reguluje kwestii zmiany maksymalnych stawek opłat za pobór wód. W związku z powyższym w projekcie ustawy nie będą podejmowane kwestie wysokości stawek opłat za pobór wód dla rodzinnych ogrodów działkowych, gdyż takie regulacje wykraczają poza zakres przedmiotowy projektu ustawy.

Z poważaniem

Adam Guibourgé-Czetwertyński
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Pani Anna Kornecka, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.
- Pan Rafał Weber, Sekretarz Stanu, Ministerstwo Infrastruktury;
- Pan Piotr Mierzwa, Dyrektor, Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.